

Forslag til forespørgselsdebat i Inatsisartut om, hvilke tiltag vi skal igangsætte for at udfase brug af plastikposer til affald

(Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Formanden for Naalakkersuisut)

Tak til medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, for hendes forslag til en forespørgselsdebat om, hvilke tiltag vi kan igangsætte for at udfase brug af plastikposer til affald. Plastikposer – og plastik generelt – er et miljøproblem. Det er et problem, fordi alt for meget plastik efterlades i vores natur, hvor det forurener og generer vores oplevelse af naturen, både til lands, i vores søer og i havet. Naalakkersuisut er derfor enig i, at vi skal have nedbragt forbruget af plastikposer – og vi skal starte der, hvor der allerede findes gode miljøvenlige alternativer.

Der indføres årligt op til ca. fem millioner indkøbsposer af plastik. De fleste indkøbsposer bliver kun brugt én gang, hvorefter de bliver smidt ud som affald, eller de bliver smidt i naturen. Mange af os har en taske eller mulepose, som vi vil kunne bruge til indkøb, men vi glemmer alt for ofte at få tasken med på indkøbsturen. Vi tænker ikke nok over, at vi ved hvert indkøb bruger ekstra – unødvendige – ressourcer, når vi køber en plasticpose og bagefter smider den væk.

Når plastikposerne afbrændes, udledes der skadelige stoffer. Mange plastikposer ender desværre også i naturen. I naturen nedbrydes de almindelige typer af plastikken til mikroskopiske stykker, mikroplast, men produktet bliver ikke helt nedbrudt. Især i havene er dette et stort problem, fordi plastikken kommer til at indgå i fødekæden. Forskere har for nyligt undersøgt maveindholdet af 63 mallebukker fra Grønland. 80 % af disse fugle havde mindst ét eller flere stykker plastik i maven. Undersøgelser har også vist, at der er plastikstykker i mavesækken på vores fisk.

Et nyt studie af affald i havet peger på, at Vestgrønland er mere påvirket end Østgrønland. På udvalgte kyster ved Østgrønland har man fundet plastikstykker på 2,5 cm – 50 cm i størrelse, patronhylstre og affald fra fiskeri og skibe. Det fandt man også på kysterne ved Vestgrønland, men derudover fandt man også rester af plastikposer og engangsemballage til mad og drikkevarer. I alt var ca. 80 % af det affald, man fandt på de undersøgte kyster ved Grønland, af plastik. Studiet peger på, at meget af det affald, der er i havene kommer fra lokale forureningskilder. Jo tættere på byerne, der blev foretaget undersøgelser, jo mere affald fandt forskerne. Det vil sige, at det ikke kun er kommet hertil fra udlandet med havstrømmene, men at vi selv i høj grad er med til at forurene naturen, vores kyster og vores levende ressourcer.

Et effektivt middel til at begrænse brugen af plastikposer kan være særlige miljøafgifter. Til dette kan jeg oplyse, at Naalakkersuisut er i gang med at undersøge muligheden for at indføre en miljøafgift netop på plastikposer. Det indgår i øvrigt i disse overvejelser at belyse et totalforbud mod indkøbsposer af plastik.

Plastikindkøbsposer kan let erstattes af mere miljøvenlige alternativer, såsom muleposer af stof. En miljøafgift på plastikposer kan være central i forhold til, at vi som forbrugere lærer - og husker - at anvende miljøvenlige alternativer. Nye miljøafgifter skal kombineres med

oplysningskampagner, så alle forstår, hvorfor vi for eksempel skal undgå unødvendig brug af plastikposer.

Hvis Naalakkersuisut når frem til at ville foreslå miljøafgifter på plastposer og for eksempel miljøskadelig engangsemballage og lignende, vil Naalakkersuisut gå målrettet efter, at indtægterne fra nye miljøafgifter øremærkes til miljøforbedringer og forureningsbekæmpelse. Naalakkersuisut udarbejder et lovforslag om etablering af en miljøfond, som skal fremme miljøbeskyttelse og bygge på indtægter fra miljøafgifter. En miljøafgift på plastikposer vil kunne være med til at sikre en mere miljøvenlig adfærd blandt os forbrugere. Samtidig vil afgiften kunne sikre flere midler til håndtering af de miljøproblemer, som opstår på grund af plastikposer.

Bekymringen over de stigende mængder plastikaffald og mikroplast er heldigvis på dagsordenen mange steder i verden. Mange lande forsøger at begrænse brugen af plastik gennem forskellige politiske tiltag og ny forskning. I flere internationale fora er der fokus på, hvordan vi kan mindske ophobning af plastik og andre forurenende stoffer i havet. Naalakkersuisut følger med i dette arbejde, både for at finde inspiration til tiltag her i landet og for at præge den internationale dagsorden, idet forurening som bekendt ikke kender landegrænser.

Naalakkersuisut ser med disse bemærkninger frem til at deltage i denne forespørgselsdebat.